

VADEMECUM*) **за ползвателите на превод в областта на правото**

Въведение:

- Директива 2010/64 (разглежда писмен превод, основни документи и ЕЗА)
- „QUALETRA“
- Стандарти за услугата превод
- Предназначено за съдии, прокурори, адвокати, полицейски служители, съдебен персонал, преводачески фирми и пр.

Дефиниция: Преводачите в областта на правото (известни още като съдебни писмени и устни преводачи, сертифицирани/правоспособни съдебни писмени и устни преводачи, заклетни писмени и устни преводачи и пр.) превеждат правни текстове, като например документи по гражданско състояние, съдебни документи, доказателства, други текстове, имащи отношение към следствените действия и съдебния процес.

- 1) От преводачите в областта на правото се изисква да работят не само на родния си език, но и на чуждите език/езици. Следователно специално внимание следва да се обръща на професионалната им квалификация като преводач.
- 2) Някои страни от ЕС изискват преводачите да бъдат правоспособни/сертифицирани, преди да им се възложат ангажименти за преводи в областта на правото. Техните езикови умения и познания в областта на правото се проверяват с тест или изпит за установяване на квалификацията им.
- 3) Доколкото е разумно и възможно, следва да се прилага принципа на „четирите очи“, т.е. от преводачите в областта на правото се изисква преводите им да бъдат проверявани от друг квалифициран преводач. Потребителите на превод в областта на правото не бива да се безпокоят за поверителността, тъй като преводачите в областта на правото са длъжни да спазват строг етичен кодекс.
- 4) Преводачите в областта на правото следва да имат достъп до съответните материали, свързани с превода, за да са запознати със съдържанието и терминологията, използвани в специфичния контекст. (Особено преводаческите фирми не бива да пречат на прекия достъп на преводачите до имащите отношение към превода материали.)
- 5) Доколкото това е възможно, документите за превод следва да са предоставени във формат, който да може да бъде редактиран от преводача (MS Word или подобен формат), за да се улесни процеса на превод и подобри качеството му (да се използват преводачески паметни и подобни средства).
- 6) Когато се възлага превод в областта на правото, потребителите следва да определят разумни срокове за изпълнение, които да дадат възможност на преводача да направи всички справки и да предостави висококачествен превод в рамките на разумно работно време.

7) Преводачите в областта на правото имат задължение да се подчиняват на етичен кодекс по линия на своето регистриране/сертифициране/придобиване на правоспособност или членство в професионални асоциации, изискващи спазването на стриктни етични правила при изпълнение на професионалните задължения (напр. поверителност, професионализъм и пр.)

8) Преводачите в областта на правото приемат с благодарност отзиви от клиентите на извършените от тях преводи. Това взаимодействие между потребителите и преводачите в областта на правото допринася за повишаване качеството на превода и създава конструктивни работни отношения между тях.

9) Правните системи в държавите на ЕС са много различни. Поради този факт никога няма пълно съответствие на юридическите понятия. Преводачите в областта на правото отчитат тези различия и следва да имат свободата да предлагат на читателите терминологични коментари, ако това е необходимо.

10) Авторите на юридически текстове, предназначени за превод, следва да се съобразяват с факта, че правните системи в другите държави се различават от тяхната и да използват недвусмислен език, който да даде възможност на преводачите и читателите по-лесно да разбират преведения текст. (Следва да се оказва съдействие на усилията на ЕС и отделните държави за стандартизиране модулите на правни текстове.)

11) Работата на преводачите в областта на правото следва да бъде заплащана адекватно. При определяне на тарифата/хонорарните таблици следва да се предвидят надбавки за трудни текстове, експресни поръчки и ненормирана заетост (работа през нощта, в почивните дни и националните празници).

Антверпен, 10 декември 2014 г.

EULITA / Лизе Качинка

**) Настоящите указания VADEMECUM за потребителите на превод в правната област са разработени в рамките на проекта „QUALETRA“. Участниците в заключителната конференция на „QUALETRA“ в Антверпен на 16 и 17 октомври 2014 г. бяха поканени да направят допълнителни предложения. Тези предложения са отразени в горния текст. Приканваме потребителите да използват и разпространяват настоящия VADEMECUM.*